

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/39/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714204180
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5714204180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu vo veci starostlivosti súdu o maloletú - B. P. F., nar.XX.X.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, maloletej dcéry rodičov: matka - K. A., rod. K., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXXXX/XX, V., právne zastúpenej - Mgr. Martina Chorváthová, advokátka AK K. XX, V., otec - V. F., nar.X.X.XXXX, bytom E. B. R. XXX/X, V., o úpravu styku otca s maloletou, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2014-48 zo dňa 27.1.2015 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu tak, že:

- otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou B. P. F., nar. XX.X.XXXX každú párnú sobotu v kalendárnom roku od 9.00 hod. do 12.00 hod. vždy za prítomnosti matky,
- otec si maloletú prevezme pred bytom matky a po ukončení styku odovzdá matke dieťa pred týmto bytom.
- matka je p o v i n n á maloletú na styk riadne pripraviť a styk otca s maloletou umožniť,
- rodičia sú p o v i n n í v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd vyhovel čiastočne návrhu otca a oprávnil ho stretávať sa s maloletou B. P. každú párnú sobotu v kalendárnom roku od 10.00 hod. do 12.00 hod., a každú párnú nedeľu v kalendárnom roku od 10.00 hod. do 12.00 hod. vždy za prítomnosti matky s tým, že otec si maloletú prevezme pred bytom matky a odovzdá ju matke pred jej bytom. Matke uložil súd povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť a styk otca s maloletou umožniť. Pre prípad, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, rodičia sú povinní oznámiť si navzájom túto skutočnosť, najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadnemu z jeho účastníkov právo na ich náhradu nepriznal.

Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že rodičia maloletej nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 25P/68/2009-50 zo dňa 26.5.2009 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej maloletá B. P. bola zverená do osobnej starostlivosti matke a otec sa zaviazal na platbu výživného sumou 50 eur mesačne od 1.3.2009. V uvádzanom rozhodnutí rozsah stretnutí otca s maloletou upravený nebol, keďže rodičia túto otázku ponechali na vzájomnú dohodu. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 13T/203/2009-260 zo dňa 6.4.2010 otec bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve a pre prečin

krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona v spolupáchateľstve v štádiu pokusu a bol odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3Pp/15/2014 zo dňa 3.3.2014 otec bol z výkonu trestu podmienene prepustený a bola mu určená skúšobná doba v trvaní tri roky.

Vo veci starostlivosti súdu o maloletú pred súdom prebiehali aj ďalšie (iné) konania: o návrhu otca na zníženie výživného, ktorý súd rozsudkom 12P/11/2010-40 zo dňa 15.4.2010 zamietol, 2. o návrhu J. F. - starej matky dieťaťa na úpravu styku s maloletou, tento jej návrh bol zamietnutý rozsudkom č.k. 23P/34/2011-36 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6CoP/92/2011 zo dňa 25.1.2012, 3. rozsudkom č.k. 23P/31/2012-24 zo dňa 17.9.2012 súd uložil matke povinnosť písomne v štvrtročných intervaloch vždy najneskôr do posledného dňa každého kalendárneho štvrťroka informovať otca o maloletej, najmä o jej zdravotnom stave, dochádzke do materskej, základnej školy, školskom prospechu, záujmovej činnosti, mimoškolských aktivitách a sociálnych pomeroch, ako i o ďalších podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností.

Pri právnom posúdení aktuálnej veci postupoval súd podľa § 24 ods. 2, 4, § 36 ods. 1, § 28 ods. 2 Zákona o rodine, aplikoval aj článok 3 bod 1, článok 7 bod 1, článok 9 bod 3, článok 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj článok 32 ods. 1, ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. Po zhodnotení výsledkov dokazovania, po starostlivom a citlivom zvažovaní stanoviska rodičov, vyhovel súd návrhu otca čiastočne. Pri vymedzení rozsahu stretnutí otca s maloletou vychádzal súd zo zásad primeranosti, optimálnosti a z najlepšieho záujmu dieťaťa. Považoval rozsah určených stretnutí za dostačujúce na budovanie vzájomného vzťahu a vzájomného putá medzi otcom a maloletou dcérou, ktoré boli prerušené na dlhý čas v dôsledku toho, že otec sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Súd prihliadal aj na vek maloletej, na jej povinnosti súvisiace s prípravou na školské vyučovanie, na mimoškolské aktivity, jej režim, ako i vhodnosť prostredia, v ktorom sa s otcom budú stretávať a tráviť spoločný čas. Stretnutia maloletej s otcom upravil súd za prítomnosti a osobnej účasti matky, keďže dcéra otca nepozná, nemá k nemu vytvorené citové väzby a v budúcnosti podľa toho ako sa bude medzi nimi vzťah vyvíjať a napredovať, môže sa styk realizovať aj bez účasti matky. Stretnutia boli upravené cez víkendové dni, súd neakceptoval návrh matky na úpravu stretnutí cez týždeň v stredu, vychádzal z toho, že maloletá cez víkendové dni nebude unavená zo školy, nebude myslieť na to, že má ešte školské povinnosti. Úprava stretnutí otca nebola možná v jeho domácom prostredí, nebola však možná ani v domácnosti matky. Matke sa nedávno narodilo maloleté dieťa, a nebolo by vhodné, aby stretnutia prebiehali v jej domácnosti vzhľadom aj na jej manžela. Bude na rodičoch, aby vzhľadom na konkrétne okolnosti, existujúce počasie zvažili, kde stretnutia prebehnú a je na rodičoch, či stretávanie dcéry s otcom bude pozitívne, či ich obohatí a prispeje k budovaniu vzájomného vzťahu. Okresný súd upriamil pozornosť rodičov na to, že vzťahy medzi nimi nesmú zasahovať do oprávnených záujmov maloletej a ani jeden z rodičov nemôže mariť výsledky výchovy druhého rodiča, práve naopak, obaja musia vytvárať priaznivé podmienky stretnutí a mať na zreteli prioritne záujem svojho dieťaťa a nie svoje vlastné záujmy, prania, pocity.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., okresný súd žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že predmetom konania je vec, ktorá sa mohla začať i bez návrhu a napokon súd nezistil žiadne také skutočnosti a okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Domáhala sa zrušenia rozhodnutia a žiadala vrátiť vec súdu prvého stupňa. Podľa matky otec má právo domáhať sa styku s dcérou, je to súčasť jeho rodičovských práv, ale výkon týchto práv podľa nej nesmie byť v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa a túto skutočnosť je súd vždy v konaní povinný skúmať. Matka poukazuje na právoplatné odsúdenie otca za zločin lúpeže v spolupáchateľstve a prečin krádeže v spolupáchateľstve, pri lúpeži spôsobil svojim konaním poškodenie zdravia inému, hoc v konaní pred súdom o úprave styku na pojednávaní dňa 26.11.2014 pri svojom výsluchu tvrdil, že jeho konaním pri spáchaní trestnej činnosti k poškodeniu zdravia nedošlo, toto jeho tvrdenie je však nepravdivé. Rovnako násilie použil i voči nej a to viackrát, udrel ju počas tehotenstva, podala na neho aj trestné oznámenie. Matka mala za to, že súd dostatočne neskúmal či stretnutia budú v záujme maloletej, vzhľadom aj na opakovanú závažnú trestnú činnosť otca, ktorú spáchal v spojení s násilím a poškodením zdravia inému. Rovnako bližšie neskúmal ani jej tvrdenie, ako i tvrdenie kolíznej opatrovníčky, že maloleté dieťa má zo stretnutí s otcom strach. Otec sa totiž po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody s dieťaťom stretol 3 - 4 krát. Po niekoľkých realizovaných stretnutiach sa jeho vzťah s maloletou nevytvoril, ani

dcéra nemá potrebu vytvárať vzťah ďalšími stretnutiami, má skôr strach z toho, že by sa mali opätovne s otcom stretnúť. Na zodpovedanie otázky v akom rozsahu by bolo vhodné stretávanie dieťaťa s otcom je potrebné podľa názoru matky vykonať odborné psychologické vyšetrenie, aby súd snažiac sa o rešpektovanie rodičovského práva otca svojim rozhodnutím nezasiahol negatívne do vývoja dieťaťa s trvalým následkom. Aj keby súd po preskúmaní všetkých okolností v rámci psychologického vyšetrenia (jeho záverov v znaleckom posudku) následne upravoval styk otca s maloletou, rozhodne je za to, aby stretnutia sa uskutočnili za jej prítomnosti, podľa jej názoru aj za takejto situácie postačuje na vytvorenie vzťahu otca s dieťaťom stretávanie v rozsahu 2 hodín jedenkrát za dva týždne, vzhľadom aj na jej materské povinnosti voči druhému dieťaťu, ktoré má niekoľko mesiacov.

Otec, ani kolízny opatrovník písomné vyjadrenie k odvolaniu matky nepredložili.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu i z dôvodov daných v § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 220 O.s.p.

Okresný súd vo veci zistil riadne skutkový stav veci (zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa krajský súd aj vychádzal) vykonal dôkazy v dostatočnom rozsahu a pri právnom posúdení aplikoval relevantné ustanovenia hmotného práva (zákona o rodine) ako aj predpisy komunitárneho práva na ochranu práv dieťaťa. Odlišný záver ale prijal krajský súd v otázke vymedzenia rozsahu, intenzity stretnutí otca s dieťaťom, keď konštatoval čiastočnú opodstatnenosť odvolania matky.

Krajský súd zdieľa názor súdu prvého stupňa, že sú splnené podmienky zákona na to, aby stretnutia otca s maloletou dcérou boli upravené, hoc nie v takom rozsahu ako otec žiadal, ale v rozsahu nevyhnutnom v záujme nadviazania začiatkových kontaktov rodiča s dcérou. Otec sa o stretnutia s dcérou uchádza, zaujíma sa o výchovu dieťaťa, chce sa na tejto výchove podieľať. Rodičia preukázateľne v tejto otázke dohodu neuzavreli. Podľa názoru odvolacieho súdu doteraz vykonané dokazovanie nediskvalifikovalo otca z jeho práva rodiča realizovať stretnutia s dcérou pravidelne. Výhrady matky voči úprave stretnutí sa viazali k trestnej činnosti otca z minulosti, k jeho správaniu sa voči nej obdobne v dobe minulej. Netvrdila, že by sa otec dieťaťa voči nej alebo voči maloletej sa mal dopustiť takého konania v dobe rozhodnej, ktoré by založilo dôvod stretnutia otca s dieťaťom neupraviť, resp. zakázať. Matka argumentuje nutnosťou vykonať psychologické vyšetrenie (formou znaleckého dokazovania) na zodpovedanie otázky v akom rozsahu je možná úprava stretnutí vzhľadom na záujem dieťaťa, prezentovala však svoj názor, že aj po nariadení znaleckého dokazovania sú postačujúce na nadviazanie prvotných kontaktov dvojhodinové stretnutia otca s dieťaťom raz za dva týždne. Aj z tohto postoja matky je preukázané, že stretnutia otca s maloletou nevyučuje, má ale snahu ich minimalizovať. Napokon potvrdila v konaní, že maloletá vie kto je jej otcom, po návrate otca z výkonu trestu sa stretli 3 - 4 krát. Aj kolízny opatrovník vo svojom stanovisku (vid' na č.l. spisu 31) podporoval úpravu stretnutí otca s dieťaťom, doporučil upraviť stretnutia častejšie, v rozsahu maximálne 2 hodín za prítomnosti matky. Vzhľadom na postoje účastníkov konaní bolo možné upraviť stretnutia otca s maloletou v primeranom rozsahu okolnostiam a vykonanie znaleckého dokazovania na určenie rozsahu stretnutí krajský súd v danom štádiu konania vyhodnotil za nedôvodné.

Pochopiteľne prvotné stretnutia dieťaťa (dcéry vo veku 8 rokov) s otcom, priebeh ich vzájomnej komunikácie sú ovplyvnené tým a aj odzrkadľujú tú okolnosť, že sa iba zoznamujú. Preto je vhodné aj žiaduce, aby v začiatkovej fáze nadviazania vzájomných vzťahov bola prítomná pri stretnutiach otca s dieťaťom aj matka. Po zverení dieťaťa súdom do individuálnej osobnej starostlivosti jednému z rodičov, nie je druhý rodič pozbavený výkonu rodičovských práv, práve naopak, zákon mu priznáva právo podieľať sa na výchove svojho dieťaťa nielen materiálnou formou (napr. platením výživného) ale aj formou nemateriálnou - osobnou starostlivosťou, čo v prípade oddeleného spolužitia rodičov dieťaťa je možné iba v rámci realizovaných stretnutí. Krajský súd akceptujúc čiastočne odvolanie matky (do intenzity a rozsahu stretnutí) upravil v rámci zmeny rozsudku stretnutia otca s maloletou každú párnú sobotu v rozsahu troch hodín, túto úpravu považoval za optimálnu. Prihliadol na to, aby aj maloletá mala možnosť každý druhý týždeň bez prerušenia stráviť zaužívaný režim víkendového týždňa v rodine v ktorej vyrastá. Zohľadnil aj existujúce rodinné pomery matky, jej materinské povinnosti k ďalšiemu dieťaťu. Ani otec nenamietal v priebehu vedeného konania, že by sa v párnú sobotu v doobedňajších

hodinách nemohol stretnutí zúčastňovať. Napokon vymedzený rozsah stretnutí nepresahuje dobu nutnú na to, aby otec a dcéra mohli nadviazať spolu patričný kontakt.

V rámci prípravy dieťaťa na tieto stretnutia bude veľmi dôležité, aký prístup si k dieťaťu zvolí matka. Odvolací súd nepochybuje o tom, že matka svoje dieťa pozná a plnenie súdom uloženej povinnosti pripraviť dieťa na stretnutia s otcom bude vychádzať z úprimnej snahy matky a jej záujmu o čo najlepší priebeh stretnutí. Bude veľmi dôležité, aký prístup si zvolí otec k maloletej dcére, aj jemu musí záležať na tom, aby k dcére si vytvoril hodnotný rodičovský vzťah a aby preukázal svojmu dieťaťu, že chce mu byť dobrým, starostlivým a láskavým otcom. O čo najlepší priebeh a kvalitu vymedzených stretnutí sa napokon musia snažiť obidvaja rodičia, pretože oni sú prioritne tí ktorí zodpovedajú za budúcnosť a výchovu svojho dieťaťa.

Súhrn horeuvedených okolností založil dôvod pre zmenu rozsudku okresného súdu s tým, že krajský súd vo výrokových vetách svojho rozsudku vymedzil konkrétny rozsah povinností rodičov, ktoré súvisia s realizáciou stretnutí.

Podľa § 224 ods.2 O.s.p. v aplikácii s ust. § 146 ods.1 písm.a O.s.p. nepriznal odvolací súd náhradu trov konania (prvostupňové, odvolacie) žiadnemu z účastníkov, predmetom konania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré bolo možné začať bez návrhu, napokon ani jedna zo zúčastnených procesných strán si trovy neuplatnila a ani z obsahu spisu nevyplynulo, že by mali účastníkom konania vzniknúť nejaké trovy v súvislosti s vedeným konaním.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e**